

Malmö kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Berga F-9
belägen i Malmö kommun

Tillsyn i Berga F-9

Skolinspektionen genomför tillsyn av Malmö kommun under höstterminen 2016. Berga F-9 besöktes av Skolinspektionen mellan den 13 och den 15 september 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets statistik över de nationella ämnesproven för årskurs tre läsåret 2014/2015 visar att andelen elever på Bergaskolan som nått kravnivån för delproven i matematik är mellan 82 och 93 procent. I svenska är andelen elever som nått kravnivån för de olika delproven mellan 88 och 96 procent. Skolans redovisning av andelen elever som har nått de nationella målen/kunskapskraven för årskurs tre år 2015 visar att 100 procent av eleverna klarade målen i svenska, 90 procent av eleverna i matematik och 90 procent i samhälls- respektive naturorienterade ämnen.

Årskurs 6

Skolverkets statistik över de nationella ämnesproven för årskurs sex läsåret 2014/2015 visar att andelen elever på Bergaskolan som nått mellan A och E på provbetygen för delproven i matematik är 94 procent. I svenska är andelen elever som nått mellan A och E på de olika delproven, mellan 88 och 96 procent. I engelska är andelen elever som nått mellan A och E på provbetygen för delproven mellan 96,5 procent och 100 procent.

Årskurs 9

Skolverkets statistik när det gäller den genomsnittliga betygspoängen varierar mellan som högst 17,7 i modersmål (17,1 i Hem- och konsumentkunskap) och som lägst 14,6 i geografi. Det genomsnittliga meritvärdet för slutbetygen har under de senaste fem åren varierat mellan som högst 2015 med 241,1 poäng och som lägst 241,4 poäng år 2013 (notera att år 2015 är värdet beräknat på 17 betyg).

Andelen elever som var behöriga till yrkesprogram under den senaste femårsperioden har som lägst varit 95,2 procent.

Andelen elever i årskurs nio som hade betyg i samtliga ämnen var som högst år 2015 med 93,4 procent. Motsvarande andel för läsåret 2011 var 92,2 procent.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen skolenkät för elever i årskurs fem och årskurs nio samt vårdnadshavares enkät för grundskolans elever mäter deras uppfattning beträffande trygghet och studiero våren 2016. Resultaten av enkäterna redovisas för varje frågeområde och i form av ett index där 0 är lägst resultat och 10 är högst resultat. För elever i årskurs 5 redovisas istället ett medelvärde på varje fråga som följer samma skala.

Index kan jämföras med resultatet för övriga skolor i kommunen samt med resultatet för samtliga skolor som deltog i samma enkätomgång.

Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning och ett lågt index indikerar en negativ uppfattning.

Medelvärdet rörande elevernas uppfattning om studiero var 5,1 för eleverna i årskurs fem respektive 4,9 i indexvärde för eleverna i årskurs nio, vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters värde som var 6,3 för eleverna i årskurs fem respektive 5,2 i indexvärde för eleverna i årskurs nio.

Medelvärdet för elevernas uppfattning rörande trygghet var 8,7 för eleverna i årskurs fem, respektive 7,6 i indexvärde för eleverna i årskurs nio, vilket kan jämföras med samtliga skolenheters värde som var 8,3 i årskurs fem respektive 7,9 i indexvärde för årskurs nio.

Indexvärdet för vårdnadshavares uppfattning rörande trygghet för eleverna var 6,5, vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters värde som var 6,3. Indexvärdet för vårdnadshavares uppfattning rörande studiero för eleverna i grundskolan var 6,5, vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters värde som var 6,3.

På grund av för få svarande finns det inget enkätresultat för Bergaskolans personal.

Det finns inte heller något enkätresultat för förskoleklassens vårdnadshavare.

Intervjuade elever beskriver för Skolinspektionen att de är trygga på skolan.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-03-15
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att skolan behöver säkerställa att hela elevhälsoteamet främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Vad gäller övriga områden som Skolinspektionen har granskat har det inte framkommit annat än att skolans arbete uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Malmö kommun att **senast den 15 mars 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Malmö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att den del av elevhälsan som arbetar mot elever i årskurs 6-9 vid Bergaskolan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolans elevhälsoarbete inte uppfyller skollagens krav.

Skolinspektionens utredning

Av intervjun med elevhälsoteamet framgår att det finns två elevhälsogrupper till följd av att skolenheten tidigare bestått av två enheter. Företrädare för den del av elevhälsoteamet som vänder sig till elever upp till och med årskurs fem uppger att de arbetar hälsofrämjande och förebyggande. Den del av elevhälsan som vänder sig mot eleverna i årskurs sex till nio säger att de inte har möjlighet att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Denna del av elevhälsan säger att den åtgärdande delen i deras uppdrag visserligen fungerar men att det förebyggande och hälsofrämjande inslaget behöver utvecklas. Den del av elevhälsoteamet som vänder sig mot elever i årskurs 6-9 uppger att det ibland känns som elevhälsoteamet och lärarna arbetar var för sig. Företrädarna för båda elevhälsoteamen uppger att det finns en ambition att de båda elevhälsogrupperna ska arbeta tillsammans som ett elevhälsoteam för att tillsammans med lärarna kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande på generell nivå.

Lärarna bekräftar i intervjuerna att den del av elevhälsoteamet som arbetar mot elever i årskurs 6-9 inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Rektorn bekräftar lärarnas bild av de båda elevhälsogruppernas arbete. Rektorn säger att det handlar om prioriteringar på skolenheten.

Rättslig reglering

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Malmö Stads verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Malmö Stad att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

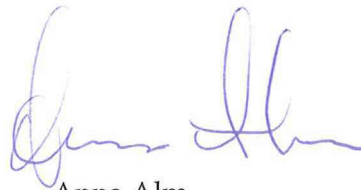
2016-10-18
9 (11)

Dnr 43 - 2016:7337

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Anna Alm
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Berga F-9

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Berga F-9

Bergaskolan har 884 elever från förskoleklass upp till årskurs nio. Skolan ligger i västra delen av Malmö och är omgiven av villaområden, men det finns också flerfamiljshus i närområdet. Skolenheten Bergaskolan F-9 är en ny skolenhet från och med januari 2016. Tidigare bestod skolan av Bergaskolan F-5, samt Bergaskolan 6-9. Det finns en grundsärskola som Bergaskolan F-9 delar lokaler med. Skolan byggdes på 1950-talet men det finns också nyare byggnader på skolområdet samt paviljonger där förskoleklassen och årskurs ett till och med tre är lokaliserade. Skolan leds av en rektor som varit på skolan i många år. Det finns en biträdande rektor samt två förstelärare som har administrativa ansvarsuppgifter som exempelvis schemaläggning.